

سر بس فک

محل اداره سی : باب عالی جاده سنده
یکی عثمانلی مطبعه و کتبخانه سی

آبونه شرائطی :

ممالک عثمانیه ایچون سنه لکی ۴۰ آلتی آبلتی ۲۵ غروشد
ممالک اجنبیه ۱۲ ۵ ۷ فرائقدر

نقطه کثرها الحاهلون « ضرب مثانی مقدمه ورد زبان ، مدارکلام اتخاذ ایدیرن تنقیددر . قدرت اذیه ربانیه مک شان خاقیت ومطلقیت و حکم ابدی الوهیت دلی ل اولان بر کریمه قرآنیه » وهم یستلون « قیدنی تردیفه بادی اولان سبب معنوی دخی بشرک بر خاصه ممیزه سی دیمک اولان بوسیجه منفرددر .

حاصلی جمیات بشریه بی اساسندن برخه دار ایدن اختلافات ومنقشات و اوکی منابعدن فوران ایلدن مخاضیات ومقالات هپ او عامل مخربک نتایج ضروریه سندندر . قرداشی قرداشه ، پدری اولاده خصم جان ایدن یکانه قدرت ایشه بوسرنامهیه متن بیان اولمه شایان اولان الحآت طبیعه در . بوندن اکلاشیلورکه تنقید بشریتک کالنه ، دوام انتظام و ترقیسنه مدار اوله یلمک ایچون بای حال برناطه محتاجدر مطلق العنان اولان تنقیدکه زواله ، انقراض و انحلاله دلالت ایده چک حرکات عمومیه ایلادندن مصون دکدر - انجی حقیقه حرمت ، حق وعدالته اقیاذ ، منافع عمومیه مقاضدینه اعتبار ، مقاصد خسیسه دن اجتناب و هر حاله مؤثرات موجوده بی نظر عبرت ودقوله تفحصه خادم قوتلی برملک اطلای ایه برابر صاف و زبیه بروح و بوکا نمائل اوصاف نایله عقیقانه ایه قابل تنقیددر . خلاصه هر شیده اولدینی کی صنعت تنقیده دخی وجدان مک ناظم حقیقی اولدیفته هیچ شبهه ایدیه مز .

حسین نسیمی کزیدی

تاریخده مذهب فیرونی

— اولکی نسخه دن مابعد —

اسکی وبکی هر تاریخشناسک طبیعت و فکر بشره مغایر هر سوله دیکی شیئی قبولدن استکشاف اتملی یز . ایلک آمریقا سیاحتنامه لری هپ اوزاده کی مردخوار

براونچی به ، بر متوسطه مراجعت اضطرارنده قالدقلمی تصدیق ضروریدر . تنقید ، مدنیقی معایبدر : تلاصق افکار و قماون قواک بر نتیجه طبیعه سی دیمک اولان ترقیات مدنیه ، بشرک حوصله وقوف و ادراکی توسیعه دن ، ملکات وجدانیلری تکثیردن بالطبع خالی دکدر . بو ایسه تنقیدک منابع اصلیه سی دهابوک بر ساحه اوزرنده بحلی ایده یلمک امکانه مظهر ایلر .

بونکله برابر « تنقید ، مطلق صورنده وقوفه ، علم و عرفانه متوقفدر « قراری و یرله مز . نظریا بر افخوج معیارینک ، بر بدیعه موسیقینک نقایحی ترتیباته سطحی بر اطلاع ایچون او نوع فنون فیسیهیه منتسب اولوق لزومی تصدیق جائز اوله یلورمی ؟ تنقید یالکز منکشف بر معنوشه ، فعال بر روحه مقتدردر . ایست طبعاً ، ایستر بالعمل حال فعالیت کلن بر بنیه دماغی مطلقاً تنقیده مصددر اولوق خاصه نه نامزددر . بوندن طولایدیرکه اتم فاضله یالکز مکتبلر ، دارالفنونلر ، مشهرلر ، بازارلر تأسیس و کشادیه اکثفا ایچزلر ، خانه لری ، شهرلری ، مسیرو لری بر مجمع بدایع حاله کتیرمک غایه مهمه سنده صوک درجه بر غیرتله اهتمام ایدرلر . بو سایه ده درک غربک ضمیرنده انقباض و توقظ همان اصل حکمنه کچمکده در .

فقط تنقید ، اونه بالای دهیا ، اونه آفت عظمی درکه جهانلره صغیه جق بر عزیزیت مشعشه ایه بر توغمای ظهور اولان حمیت عربیه مک جولانکاهی ضیق و اک نهایت کنندی کنیدیسی تسمیم صورتیه موجودیتیه ختام و یرمکه جبر ایشدر . بی پایان اولان فطرت عثمانیه بی شائبه انحلال ایه معلول ایدن یشه تنقیددر . بر زمانلر اوروپا موازنه سنده مهم بر مرکز قنلت اولوق سعادتیه بکام اولان لهستانده آزرده تیغ انقسام ایلین تنقیددر . تنقید روح تمدن و ترقیدر . اوقدر سجاراه تأثیرات ، اوقدر فیض بخشا تشویقات ایه ممتازدرکه استدلال هور . نامه سی ایچون حدود معینه تمینی غیر ممکندر . « العالم

عمومیه ده بوسه و تون دوشورمک ایچون مشارالیهک
یکچیرلره خوش کورونمک فکرله زوجه سنک باشنی
کندیکی، اون ایکی ایچ اوغلاننک، هانکیسنک بر
قاوونی چاوب دیدیکی اکلامق مقصدیه قارنلرنی یاردیغنی
علاوه ایله یورلر . اصل تأسفه شایان جهتی شوراسی که
بوغرض آلود فقرانی یوزلرجه تاریخشناسان وردزمان
ایدیور و آوروپا قاموسلرنی یولرله دلدلر یورلر حقیقه
واقف اولمق ایسترسه کز برنس « قاتمیر » طرفندن جمع
ایدیلن وقایع تاریخیه برکوز کزدریکز اولالانرک
نه درجه چیرکین و مذموم اولدیغنی اوکرده چکسکیز .
و حیرتله کورمه چکسکیز که :

بویوک محمد ثانی استانبولک بر قسمی هجوم ایله ضبط
ایله مش و دیگر قسمی ایچون شرائط تسامیهی مذاکره
ایده جک قادار محویت کو-ترمش، بر بطریق موقی تأسیس
ایتمش، بطریق شخصه و مقامنه روم امپراطورلرنک
بیله کوسرتمدیکی حرمت ورعای کندیسی هم ده فضله
اوله رق اراز ایله مشدر .

و ذاتاً انسانده کی عدالت فطریه فاتح کی بویوک، عالم
و حتی نجیب بر پادشاهک بر قاوون ایچون اون درت ایچ
اوغلانی خوزریزه بر صورتده اتلاف ایتمش اولماسنی
قبول ایده من . بر آرز ترک لک عادات و اخلاقه و افسه کز
عسکرلرک سلطان ایله پادشاهک خصوصیت احواله
قاریشدقلری فکرینک نه درجه سقیم اولدیغنی تصدیق
ایدرسکیز .

بو اثر یوقاریده کی عرض ایتدیکم مجلدات کثیره کی
ده کلدر . کمال اطمینانه دییه سلیرم که قارئین و قارئانک
مظهر اعتمادی اولمه شایان یانه تاریخ بودر . یونانی موسیو
(قاریس) ک موسیو (ویلونف) ک و (دوفیه روبل) ک
خاطراتنه و وقایع عذیله مشاهده ایله یین ارباب ناموس
و فضیلتک شهادتانه مراجعت ایلمرک وجوده کتیردیککی
سویه مشدم . فقط شاهد وقایع اولانلر اکثر بیله هر شئی
کورمه دکلرنلر و بعضاً یا کلش مشاهده ایتدکلرنلر بر

لردن بحث ایدیوردی . انسان اولری اوقورکن بزم
قویونلری اکل ایتدیکمز کی آمریقایی ریلرلرکده انسان
آتی بدکلرنی ظن ایله یوردی . فقط بالاخره اکلاشدی که
مردمخواراق آمریقاییلره شامل بر صفت اولمویوب بلکه
بر قاج اسیرک قوردلر طرفندن پارچه لانه جفته غایبری
طرفندن کباب ایدیله سندن غلطدر . اسکی آدائی قادار
اثرلرنده کرفتار خطا اولان « یوفه ندورف » ۱۵۸۹ ده
ماداغسقار یولنده بر فضای بحری نتیجه سنده بر انگلیز
ایله درت قادیلک غیر مسکون بر آدایه دوشدکلرنی
واوراده انگلیزک سی متادیسینی نمرسی اوله رق ۱۶۶۷ ده
بالاخره « بین » اسکی اکتساب ایله یین بو آدانک ۱۲۰۰۰
بروستان انگلیزله مسکون بولندیغنی سوله یور . اسکی
صاف و جامع حوادث بر جوق کیمسه لر تاریخ قدیمک اک
زیاده انضباطه نایع بر شهری اولان بابله سنده بر دفعه
بوتون قیز و قادیلرک و ونوس معبدنه ارتکاب خفشات
ایله دکلرنی قید ایدیورلر . هر برده اولدیغنی کی بابله ده
پاره مقابلنده ذوق ونشته بولندیغنی قبول ایتیه جک قادار
معند ده کلر . فقط بروقتلر دنیانک اک زیاده انضباطه نایع
بر شهری بولسان بابله بوقادار پدرلر بوقادار زوجلرک
قیزلرنی و قادیلرنی خفشات عمومیه بازارینه کوندر دکلری
و خصوصیه نظارک بو غریب اصول تجارتیه جواز
و بردکلرینه ایشانه نم . بوتون بو صاچه سوزلر کی
هر کون شرق عرق و عادانه دائر یوزلرجه خاطرات
نشر اولتقددر . و بونلری موقع انتشاره قویان « شاردهن »
کی « بول لوقاس » کی « ستره بوس » و خصوصیه ایرانیلر
تزدنده هر کون یوزلرجه کیمسه لری و افتیز ایده ن و روس
کاروانلرنک چشه اوج آید کیدوب کلدکلرنی ادعا
ایله یین چیزویت آوریل کی سیاحتدر !

بر روم و بر لاتین راهی سلطان فاتح محمدک بوتون
استانبولی یغما کرلره تسلیم ایتدیککی و کندی ایله تصاویر
عیسائی زیر و زبر ایله دیککی، بوتون کلیسائی جامعه تحویل
ایتمش اولدیغنی یازیورلر . فضله اوله رق بوقاتخی انظار

واردی . و ذاتاً اون ایکنجی شارلی مومی الهی کندیسنه
راهب خصوصی تعیین ایتمک سوق ایدن بیکانه عامل ده
بوایدی . «نوردبرغ» ک دیر باشی عقلی اوصلی بر
خرسقیان بایذغه شهبهدهم . و اگر دیرباشی یالکیز
«نوردبرغ» عالمه طانیتم ایستسیدی جسور سردار
شهبهسز هرکسجه مجهول قایلردی .

بوراده براقچ سنه مقدم : موسیو دووولترک اون
ایکنجی شارل حقنده مطالعات تاریخیه و تنقیدی نامیه
نشر اولنان برکتانی ده ذکر ایتمک فائده دن خالی ده کادر .
بو کتاب «پونیانوسکی» نکدر . پارسه صوک سیاحتی
انسانده متعدد سؤالر مه وردیکی جوابلردن متشکدر .

مومی الهیک کاتب خصوصی بوجوابلرک ایکی قوییه نی
آلمش اولوب بریسی هر فصله برکتانجینک الله دوشمش
واوده فرصدن بالاستفاده مذکور قوییه نی طبع ایتمد برمش
وهولاندلی بر مصححه صایتی تأمین ایچون اسمنه
رده «تنقید» کله نی علاوه ایلمشدر . ساحة مطبوعانده
بوکی شانتاز خیلغه چوق تصادف اولنور .

موسیو فابریسک خدمتکاری «لاموتری» ده
بو تاریخ حقنده بعض مطالعات یارمشدر . (لاموتری) ک
بوتنقید نامه سندن کی خطالر ، عادیلرک آره سندن بعض
حقیقی فائده بخش شیرده یوق ده کادر . بو کتابک صوک
طبعلرنده و خصوصیه ۱۷۳۹ ده لاموتره بک کندی مطالعا
تندن ده استفاده ایتم . نجه تاریخ خصوصنده هیچ بر
شیدن چکنمه ملی وقابلسه قراللردن اولدی کی خدمتکار
لردن ده معلومات مفیده ایدنمکه چاشمیلدر .

وولتر

چوق دمه لر وقایع اساسیه اوزرینه ده کل بلکه بر چوق
فقرات خصوصنده یا کاشلره دوشدم . بونلرک اهمیتی
یوقدر . لکن بعض خطا جو منقدرل کوزل بر موضوع
منافسه تشکیل ایدر . یونی نظر دفته آلهرق موسیو
(آدلر فیلد) ک بوتون معناسیله موافق حقیقت اولان
جریده عسکریه سندن ایضاحات لازمه آلدیم و بو اثری
تصحیح ایتم . حتی دیر باشک راهب خصوصی
«نوردبرغ» ک تاریخ کتابنده استفاده ایلمدم . مومی
الهیک تاریخی فی الحقیقه فنا برطرزده تحریر ایدیشدر .
و بر چوق فقرات غیر لازمه بی محتویدر . ذاتاً بوکی اثرلره
حادثاتک اسباب حقیقیه سنه هیچ بر زمان کسب و قوف
ایدیله من .

و بر عسکر ، بر سیاسی حتی علی العیا بر قاره ایچون
هیچ بر قیستی حائر دکدرلر . یالکیز بر محرر اولنردن
استفاده ایدیلیر . چونکه بویوک رابینه نک انشاسنده
معیار کراسته لری نصل قوللانیرسه بر محرر ده وقایع
عادی دن حقایق غیر مکشوفه استخراج ایدیلیر . زواللی
تاریخ «نوردبرغ» ک اهدا ایلدی کی آثار عمومی آرمنده
او قادر یا کاش او قادر بی منطقی شیر واردرک ...
مثلاً : سلطان احمدک مکتوبی ... بوتاریخشناس مومی الهیه
حقنده سلطان پاشا دیور . سنه «نوردبرغ» اسوچ
قرالی باش پسقبوسله ، «استانیسلاس» حقنده کوریشرکن
مومی الهیک ایتالیا یه سیاحتی انسانده بر چوق دوستلر
یدا ایلدی کنی سولش دیور . حالبوکه «استانیسلاس»
ایتالیا یه کیتمه مشدر یله . بونی بکا بالذات کندیسلی سویله دی .
و ذاتاً بونی یازمق نهدن ؟ بر پولونیانینک اون سکزنجی
عصر ده کندی ذوقی ایچون ایتالیا یه کیتدی کنی تاریخ
کتابلرنده ذکر ایتمک نه قادر عیشدر ! امین اولکیز که
تاریخن خذف ایدیلرک وقایع چوقدر . بن اون ایکنجی
شارل تاریخته بوکی حادثات غیر لازمه بی علاوه ایتمد بیکم
ایچون کندیمی بختیار عد ایدرم .

«نوردبرغ» ک نه ذکاسی ، نه معلوماتی نهده قریحه سی